

Програма управління знаннями для розвитку сталої біоенергетики

МАШИНИ ТА ОБЛАДНАННЯ ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА ТА ВИКОРИСТАННЯ ГЕНЕРАТОРНОГО ГАЗУ

Доктор технічних наук, професор Геннадій Голуб
(Національний університет біоресурсів і
природокористування України).

Доктор технічних наук, професор Савелій Кухарець
(Поліський національний університет)

2024

Лекція 10. МАШИНИ ТА ОБЛАДНАННЯ ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА ТА ВИКОРИСТАННЯ ГЕНЕРАТОРНОГО ГАЗУ

- 1. Загальні відомості про генераторний газ та історичні аспекти розвитку технології газифікації**
- 2. Основи хіміко-термічного процесу газифікації та типи процесів газифікації**
- 3. Світовий досвід та практична реалізація виробництва генераторного газу**
- 4. Перспективи виробництва генераторного газу в Україні**

ЗАГАЛЬНИЙ ВИГЛЯД ГАЗОГЕНЕРАТОРА

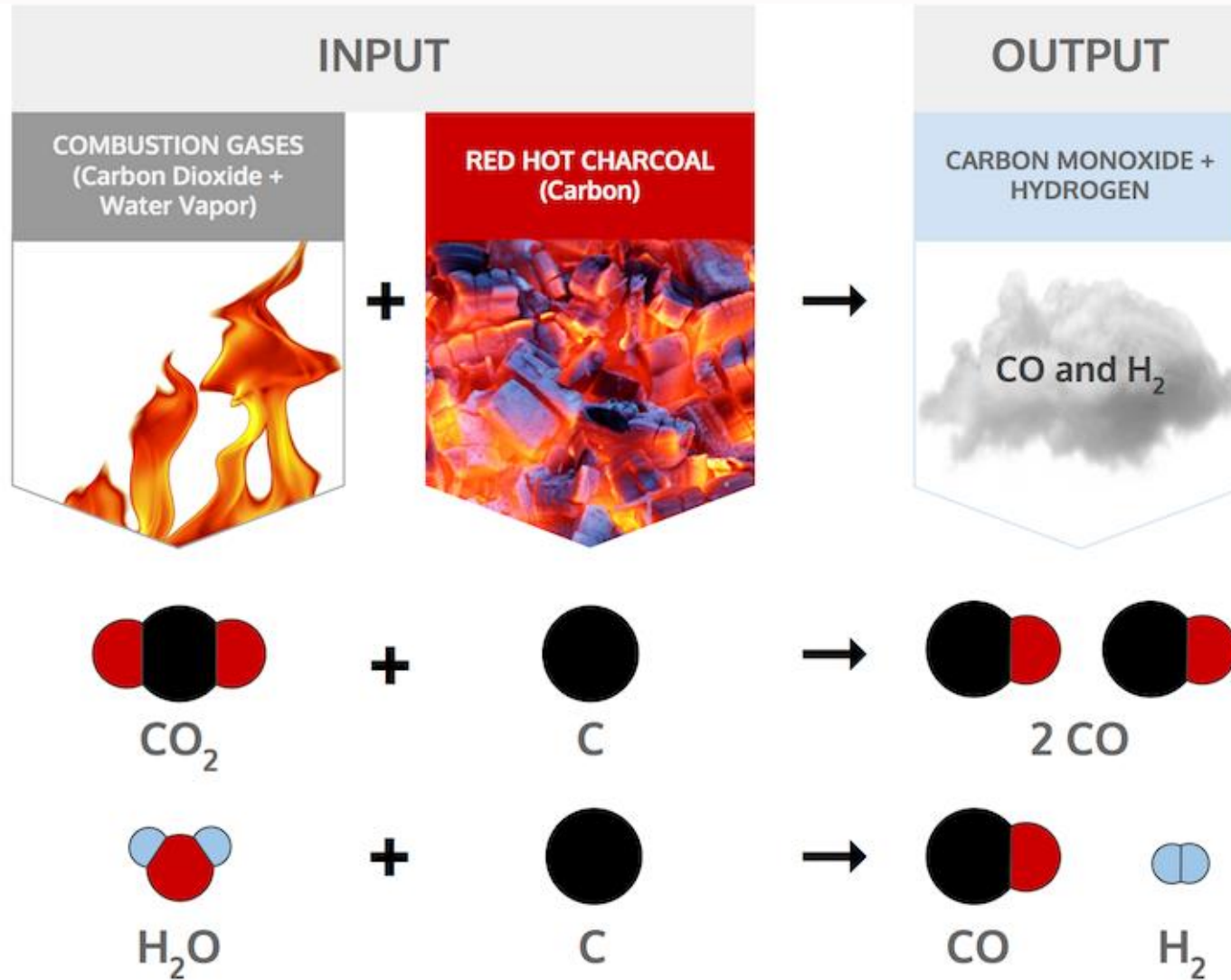
Газогенератори – це пристрої, призначені для отримання горючого генераторного газу з вуглецевих палив під дією високих температур та за наявності окислювача.

Газифікація – це процес термічного перетворення біопалива при температурі від 800 до 1500 °С в присутності повітря або кисню з отриманням в результаті синтез-газу або генераторного газу з теплотою згоряння від 10 до 16,7 МДж/м³. Застосування технологій газифікації твердого палива, як складової біомаси, дозволяє використовувати його для роботи будь-яких типів двигунів внутрішнього згоряння.. Джерелом кисню, необхідного для процесу газоутворення, може виступати повітря, пара або газу, що містять кисень.

Генераторний газ – газова суміш, яка містить оксид вуглецю CO, молекулярний водень H_2 і незначну кількість метану CH_4 . Отримують генераторний газ в газогенераторах шляхом пропускання повітря через шар твердого палива під дією високих температур. Воднева складова генераторного газу забезпечується за рахунок реакції оксиду вуглецю з водяною парою, яка має вигляд:
 $CO + H_2O = CO_2 + H_2$.

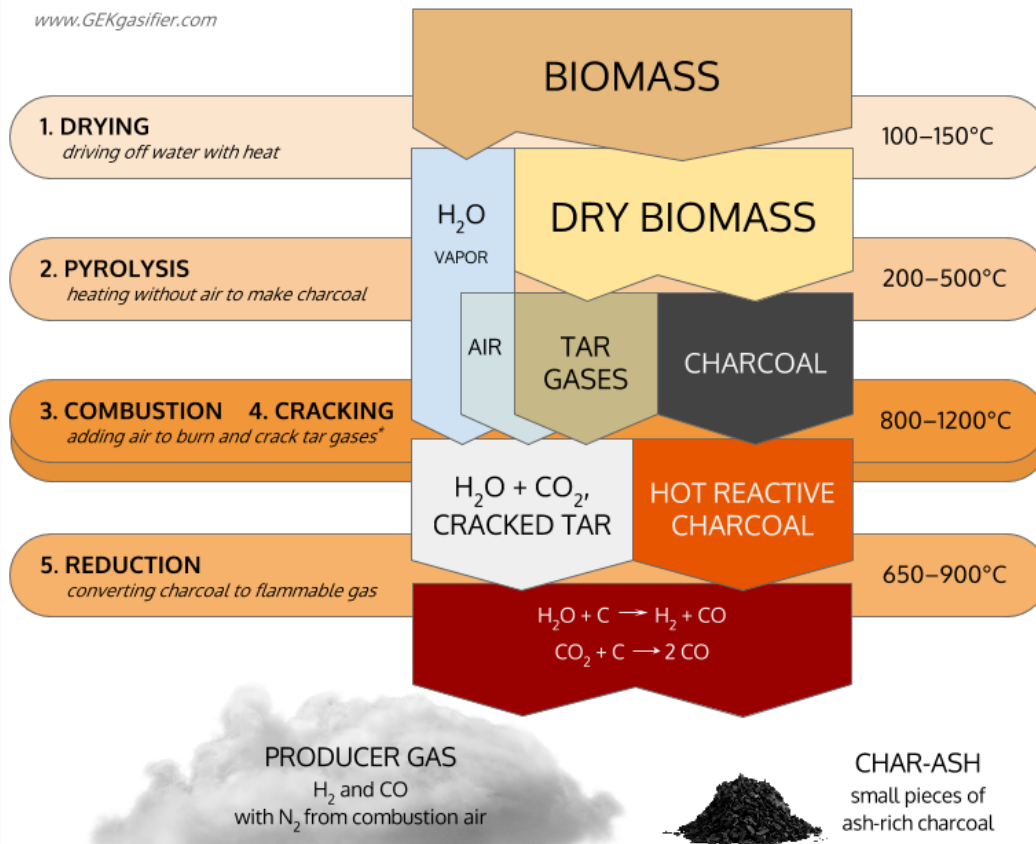

ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ ГАЗИФІКАЦІЇ

ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ ГАЗИФІКАЦІЇ. СКЛАД ГАЗУ

ALL Power Labs
www.GEKgasifier.com

CO	%	20
H ₂	%	10
CH ₄	%	2
CO ₂	%	13
N ₂	%	55

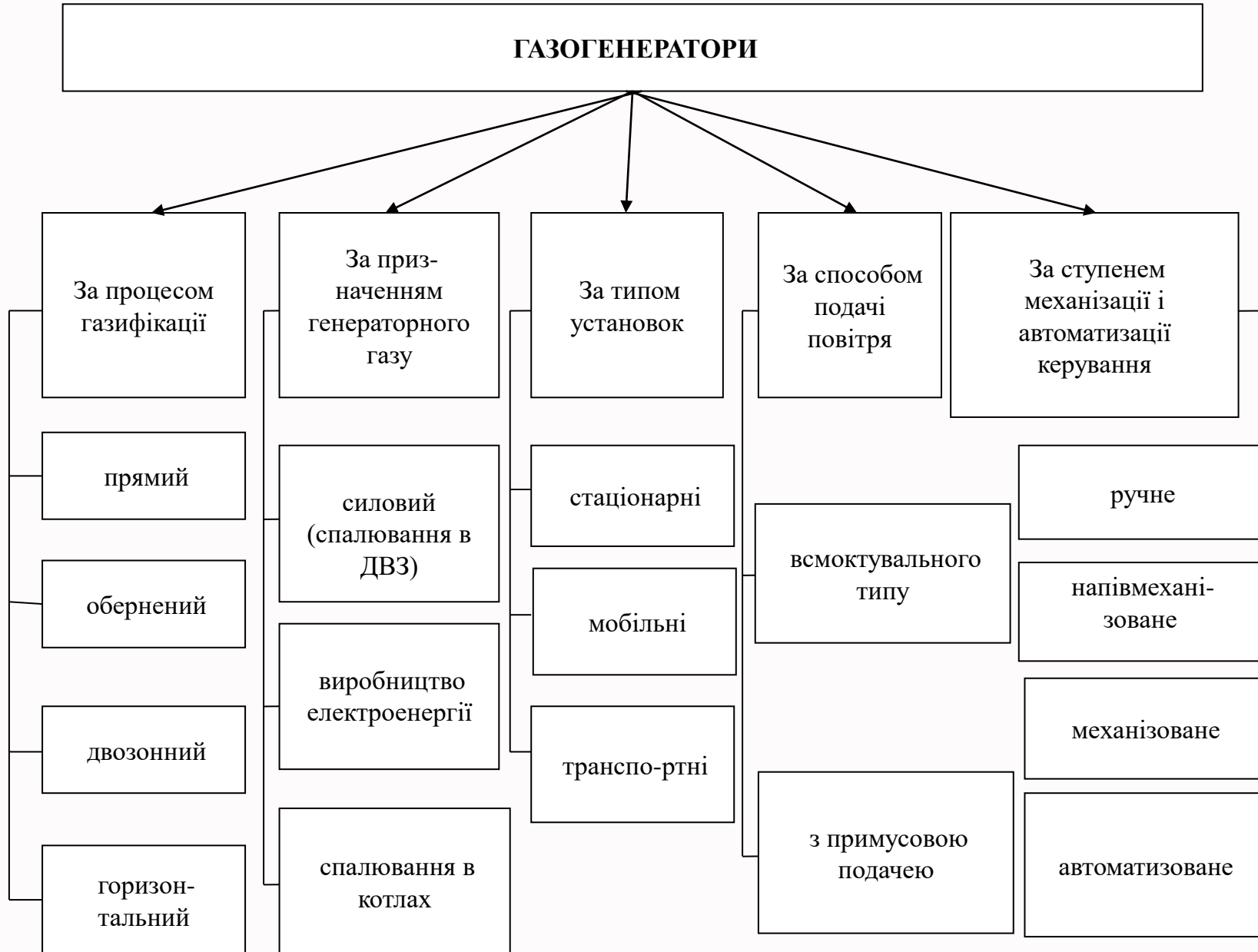
Сушка: волога біомаси у вигляді водяної пари змішується з газовим потоком і бере участь у наступних хімічних реакціях.

Піроліз: відбувається при температурі вище 200 °C. Біомаси розкладається із утворенням летких речовин та вуглецю.

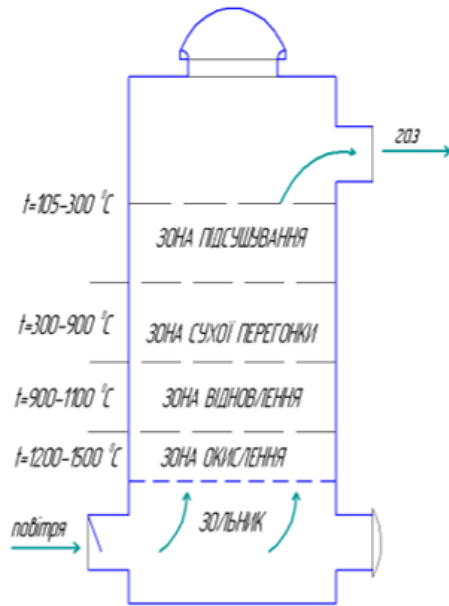
Горіння: леткі продукти та частина вуглецю реагують з киснем, утворюючи в основному вуглекислий газ.

Відновлення: вуглець реагує із вуглекислим газом та водяним паром із утворенням монооксиду вуглецю та водню.

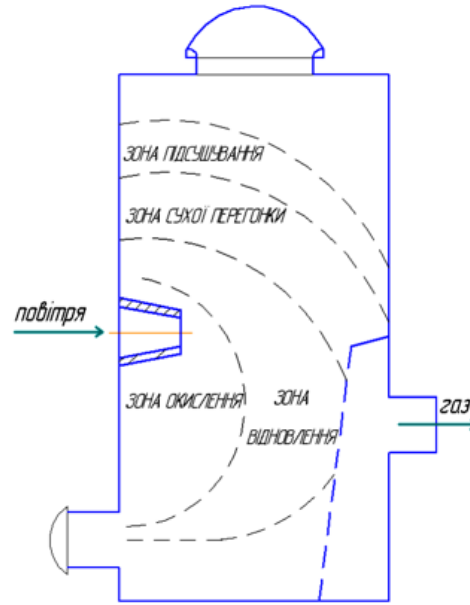
КЛАСИФІКАЦІЯ ГАЗОГЕНЕРАТОРІВ

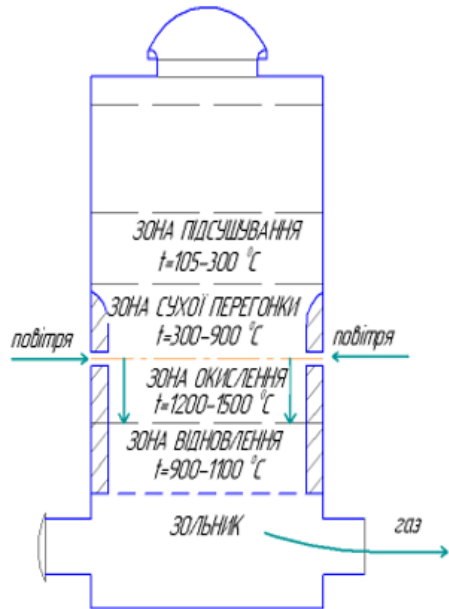
КЛАСИФІКАЦІЯ ГАЗОГЕНЕРАТОРІВ

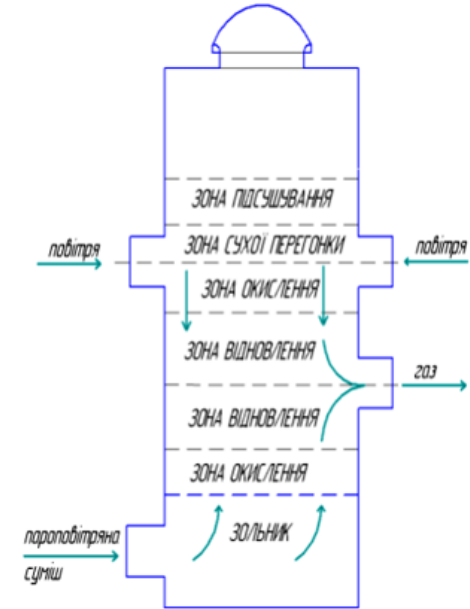
а)

б)

в)

г)

- а) прями́й процес газифікації (протипотоковий газогенератор);
- б) горизонтальний процес газифікації (перехреснопотоковий газогенератор);
- в) обернений процес газифікації (прямопотоковий газогенератор);
- г) двоступінний процес газифікації (комбінований газогенератор)

МАСОВЕ ВИРОБНИЦТВО ГАЗОГЕНЕРАТОРІВ ПЕРЕД ДРУГОЮ СВІТОВОЮ ВІЙНОЮ

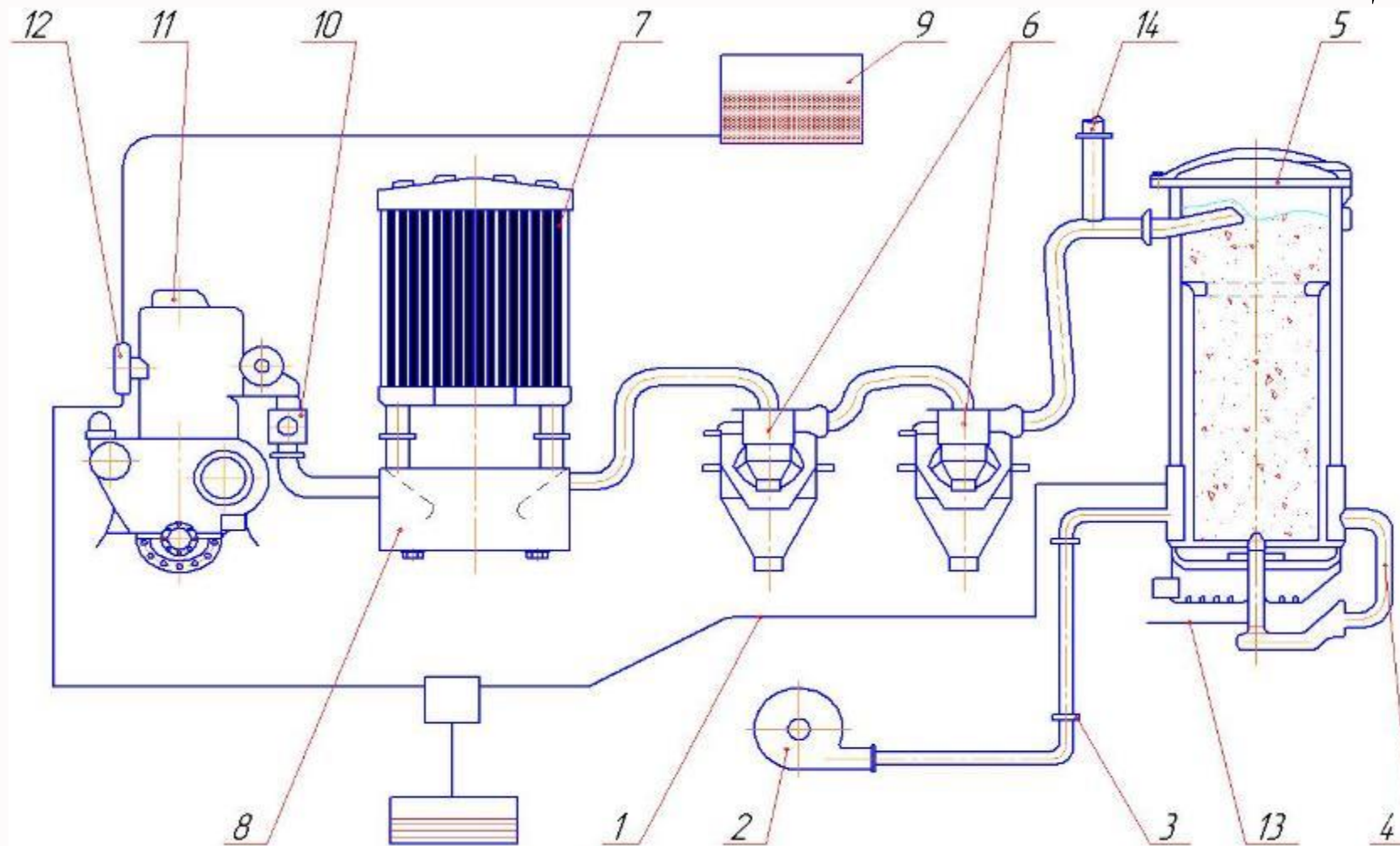
У Німеччині переведення транспортних засобів на газогенераторне паливо було національною політикою. Вже в 1935 році на генераторне паливо було переведено більше 10 тис. вантажних і легкових автомобілів, кілька тисяч тракторів і мотоциклів, а також кілька сотень барж і дрезин. Газогенераторні установки випускалися більш ніж 100 фірмами, однак, найбільше значення на подальший розвиток технології зробили газогенератори: «Виско», «Дейтц», «Гумбольт-Дейтц», «Фойгт», «Абоген», «Ганза», «Бюссинг» та ін. Перераховані конструкції газогенераторних установок не втратили актуальності і сьогодні.

Після закінчення другої світової війни Данія також збільшила парк газогенераторних автомобілів до 6 тис. шт., у результаті чого, вдалося уникнути голоду серед населення, тому, що були відновлені транспортні перевезення між фермами та містами.

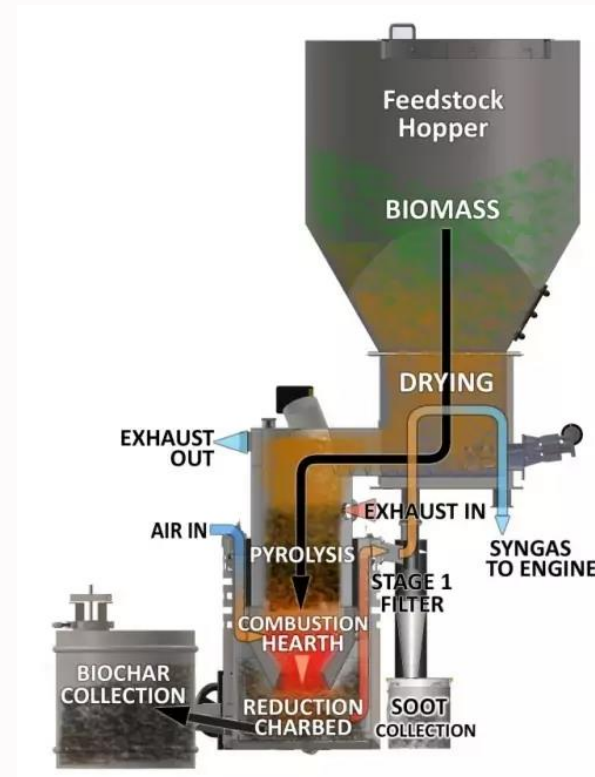
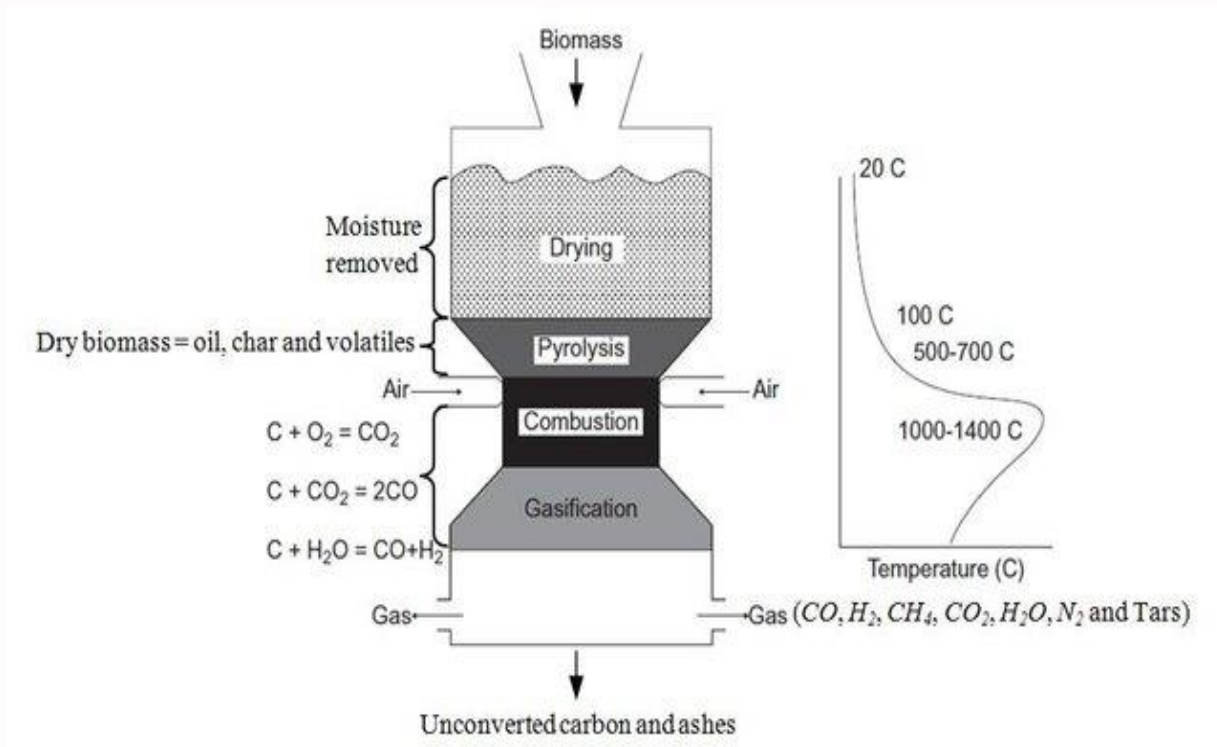
СХЕМА ГАЗОГЕНЕРАТОРНОЇ УСТАНОВКИ «ГУМБОЛЬТ-ДЕЙЦ»

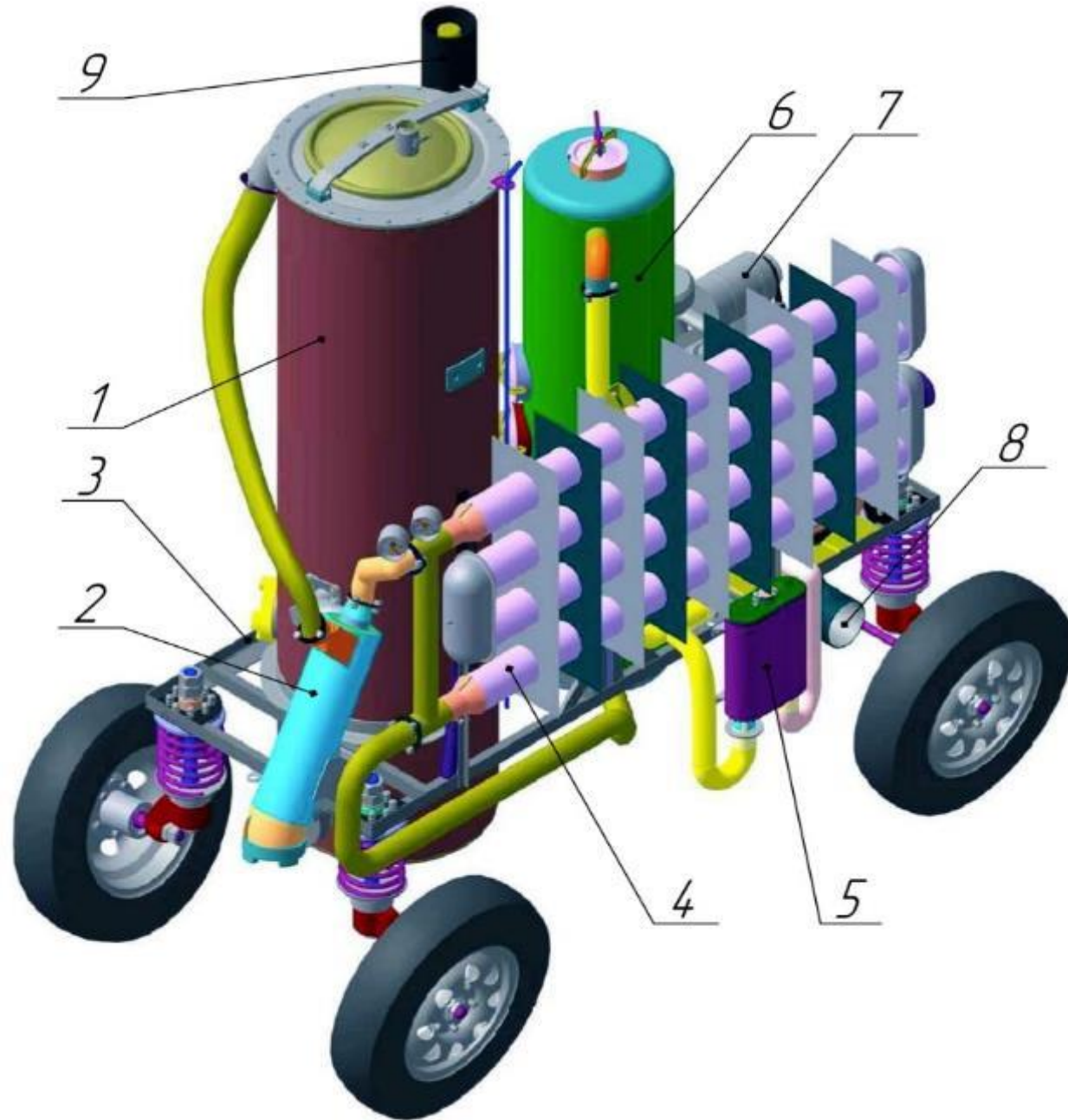
1 – трубопровід; 2 – вентилятор розпалювання; 3 – повітропровід; 4 – центральна фурма; 5 – газогенератор; 6 – відцентровий очисник; 7 – охолоджувач; 8 – ємність для конденсату; 9 – резервний бак; 10 – змішувач; 11 – двигун внутрішнього згоряння; 12 – пусковий підігрівач палива; 13 – електрод розпалювання; 14 – факел

A. Gaglianoa, F. Noceraa, M. Brunoa, G. Cardilloa. Development of an equilibrium-based model of gasification of biomass by Aspen Plus, 8th International Conference on Sustainability in Energy and Buildings.

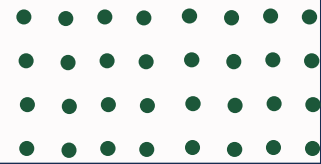
https://www.researchgate.net/publication/315922694_Development_of_an_Equilibrium-based_Model_of_Gasification_of_Biomass_by_Aspen_Plus

СХЕМА МОБІЛЬНОЇ ГАЗОГЕНЕРАТОРНОЇ УСТАНОВКИ "НАТА-3"

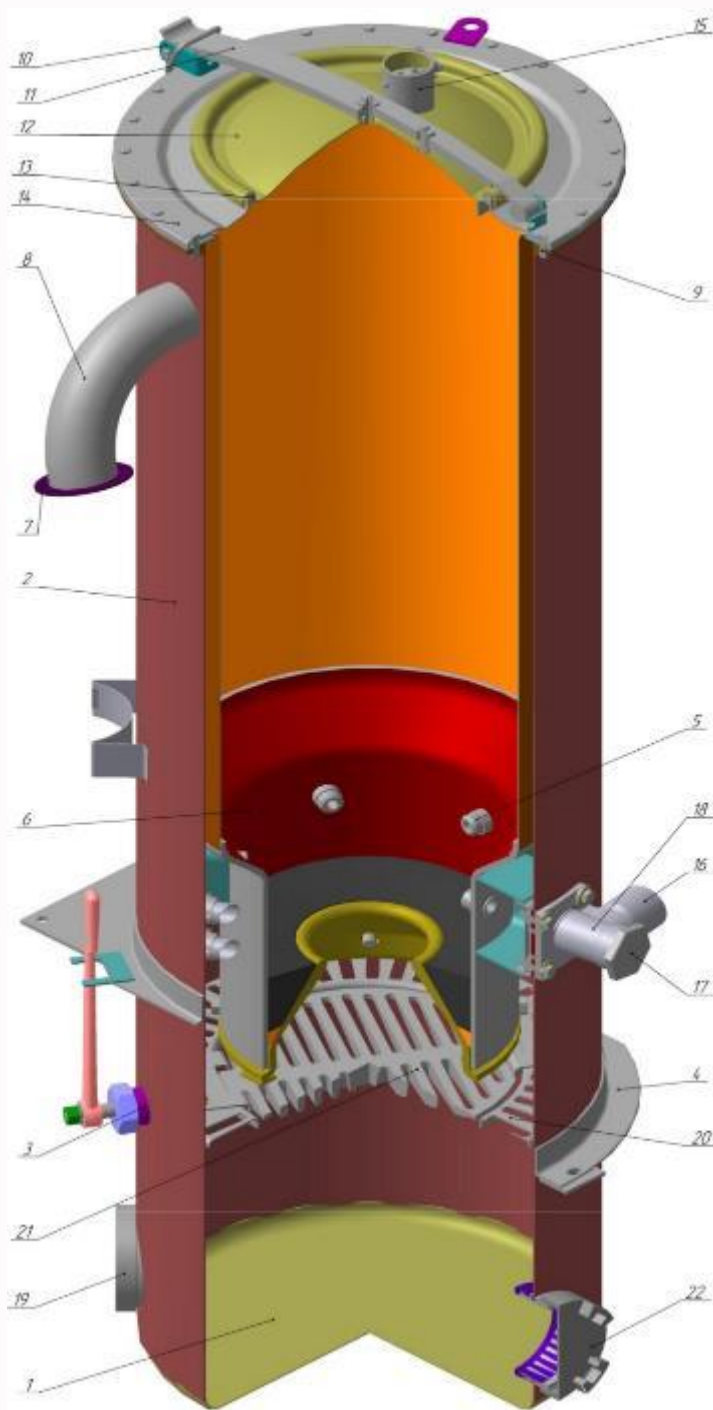

1 – прямопоточковий газогенератор, 2 – інерційний очищувач газу (циклон); 3 – візок; 4 – охолоджувач газу; 5 – підігрівач двигуна; 6 – вертикальний очищувач газу (скруббер); 7 – ДВЗ; 8 – насос; 9 – пристрій для розпалювання газогенератора

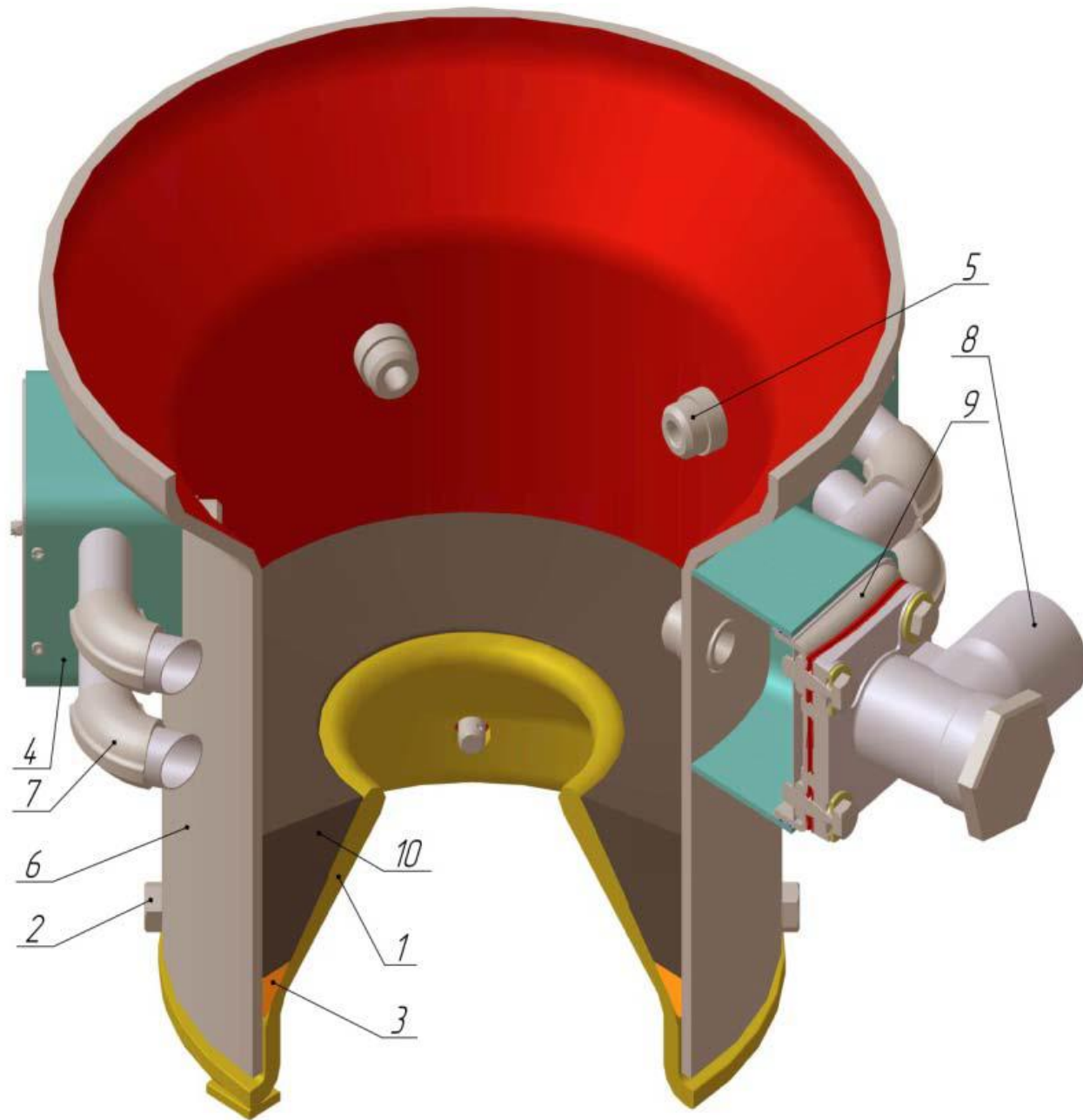
ПРЯМОПОТОКОВИЙ ГАЗОГЕНЕРАТОР

1 – днище, 2 – корпус, 3 – заглушка, 4 – опорний пояс газогенератора задній, 5 – фурма, 6 – камера газифікації, 7 – фланець, 8 – патрубок відведення газу, 9 – з'єднувальний фланець, 10 – кронштейн рукоятки запору, 11 – ресора, 12 – кришка завантажувального люка, 13 – шнур азбестовий, 14 – фланець завантажувального люка, 15 – патрубок паровідвідний, 16 – зворотний клапан, 17 – пробка, 18 – патрубок повітропровідний, 19 – люк зони відновлення, 20 – решітка нерухома, 21 – колосникова решітка, 22 – люк зольника

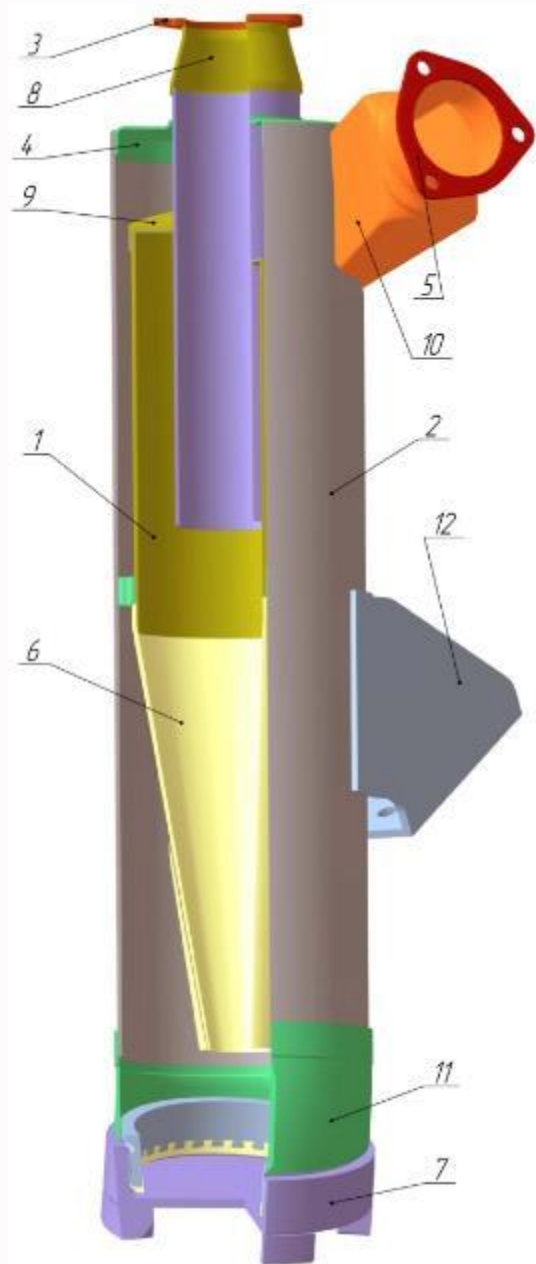

КОРПУС КАМЕРИ ГОРІННЯ ГАЗОГЕНЕРАТОРА

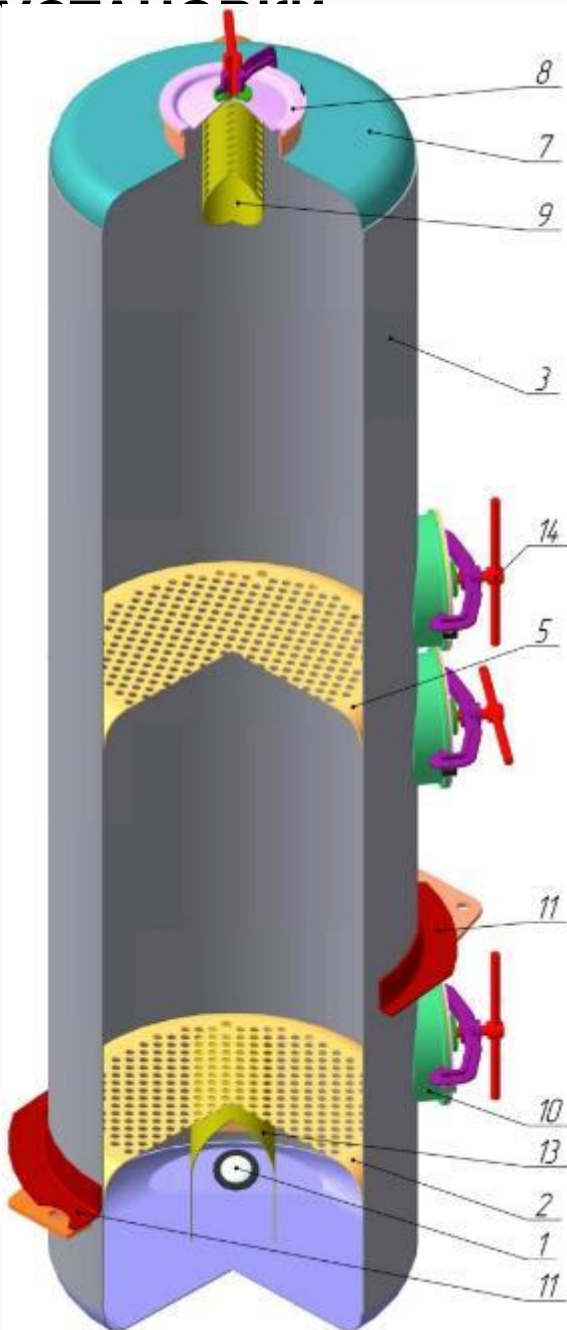
1 – вкладиш камери горіння; 2 – болт опорний; 3 – шнур азбестовий; 4 – камера подачі повітря, 5 – фурма; 6 – корпус камери горіння; 7 – труби подачі повітря; 8 – патрубок повітропровідний; 9 – кришка коробки підведення повітря; 10 – вставка камери горіння

ІНЕРЦІЙНИЙ ОЧИЩУВАЧ ГАЗУ ГАЗОГЕНЕРАТОРНОЇ УСТАНОВКИ

1 – корпус циклона; 2 – кожух корпусу циклона; 3 – фланець патрубка відбирання газу; 4 – кришка кожуха циклона; 5 – фланець патрубка введення газу; 6 – конус корпусу циклона; 7 – кришка люку; 8 – патрубок відбирання газу; 9 – кришка корпусу циклона; 10 – патрубок введення газу в циклон, 11 – перехідник кожуха циклона

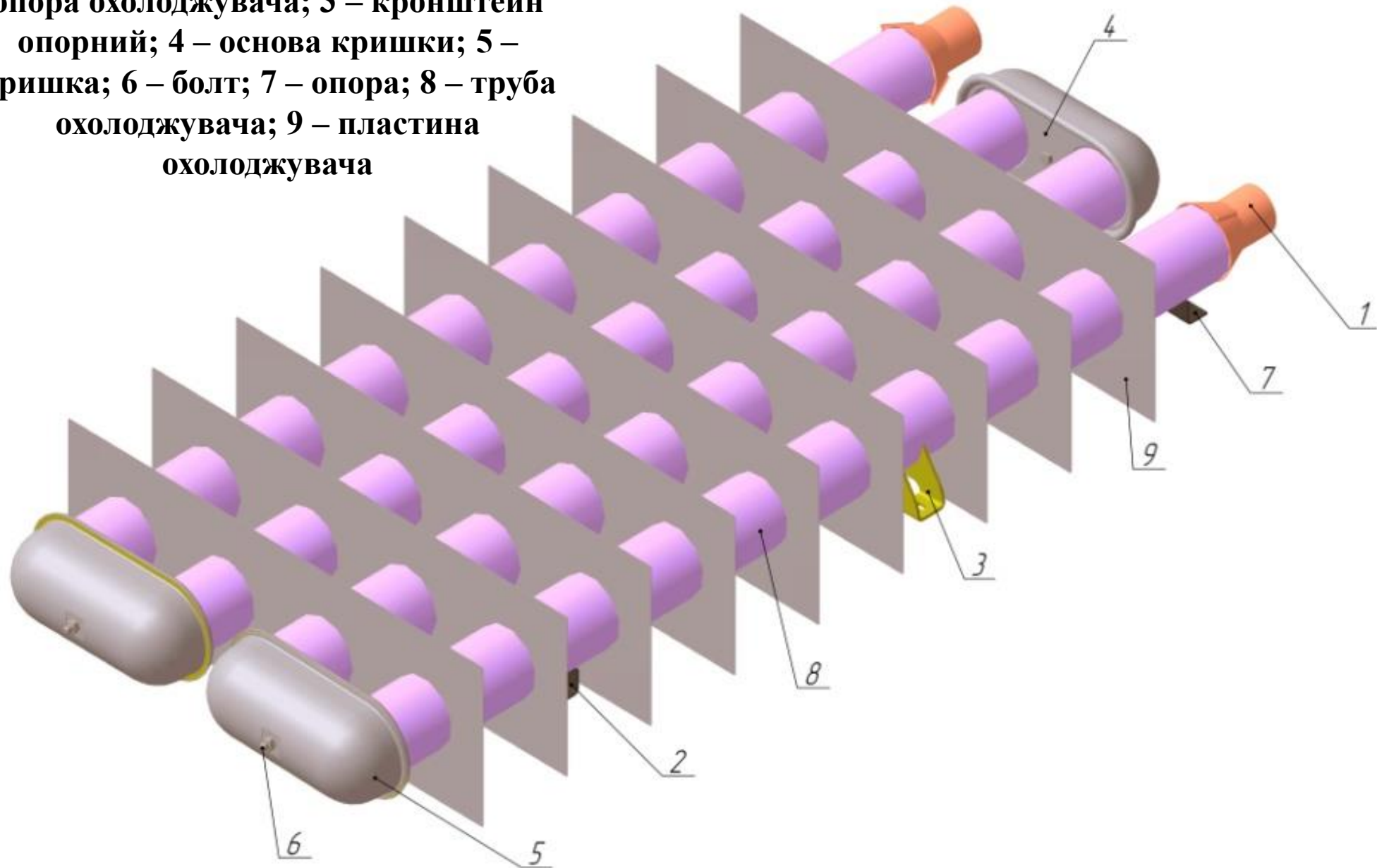
ВЕРТИКАЛЬНИЙ ОЧИЩУВАЧ ГЕНЕРАТОРНОГО ГАЗУ ГАЗОГЕНЕРАТОРНОЇ

1 – кран спускний; 2 – сітка нижня; 3 – корпус; 4 – штирі; 5 – сітка верхня; 6 – кільця Рашига; 7 – кришка корпусу; 8 – люк для засипання кілець; 9 – труба відбирання газу; 10 – люк; 11 – фланець опорний; 12 – патрубок підведення газу; 13 - відбивач газу; 14 – скоба

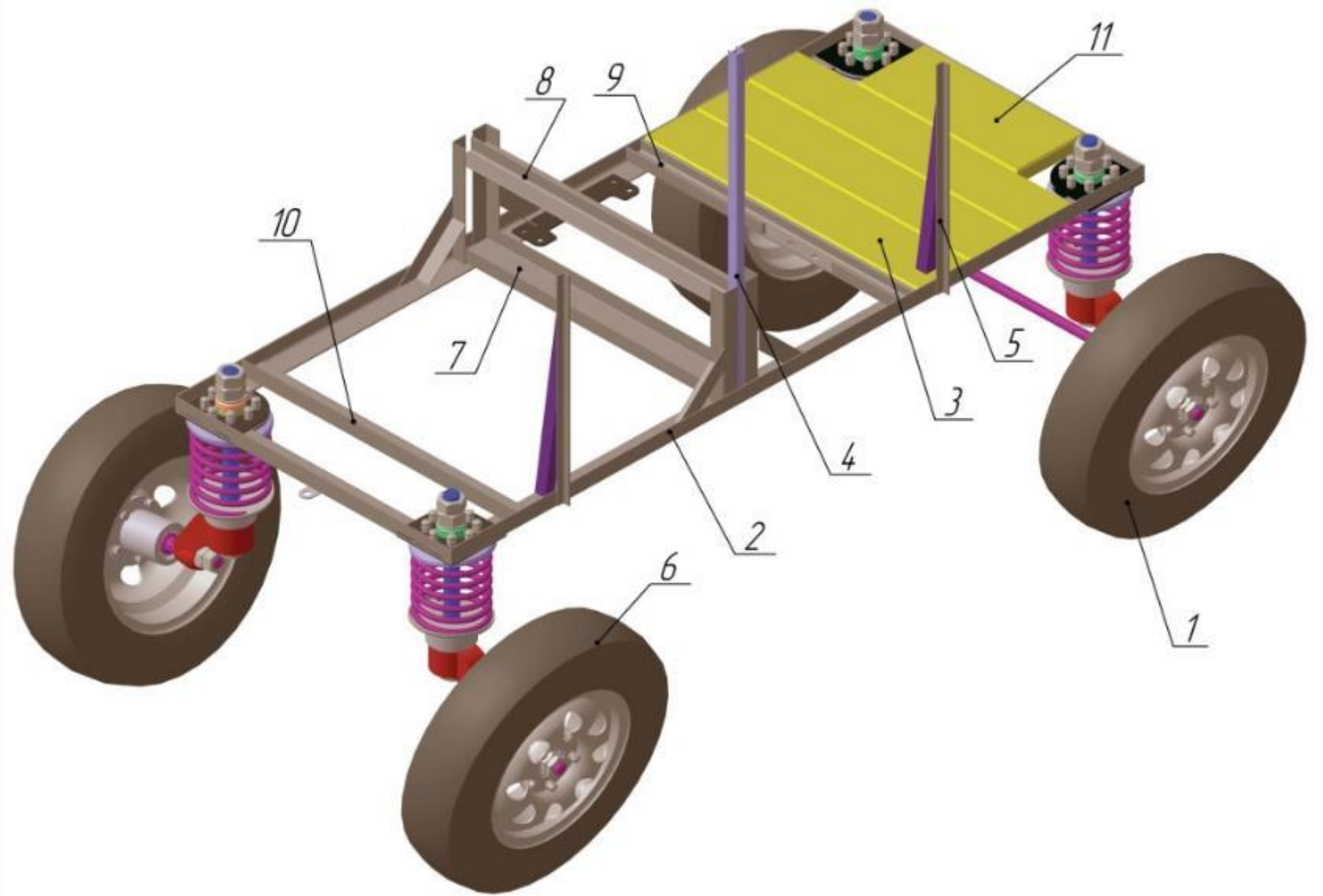
ОХОЛОДЖУВАЧ ГАЗУ МОБІЛЬНОЇ ГАЗОГЕНЕРАТОРНОЇ УСТАНОВКИ

1 – патрубок підведення газу; 2 – опора охолоджувача; 3 – кронштейн опорний; 4 – основа кришки; 5 – кришка; 6 – болт; 7 – опора; 8 – труба охолоджувача; 9 – пластина охолоджувача

ВІЗОК МОБІЛЬНОЇ ГАЗОГЕНЕРАТОРНОЇ УСТАНОВКИ

1 – колесо заднє; 2 – рама; 3 – настилення; 4 – стійка системи тонкого очищення; 5 – опора охолоджувача; 6 – колесо переднє; 7 – швелер опорний; 8 – опора газогенератора; 9 – опора скрубера; 10 – опора циклона; 11 – опора двигуна

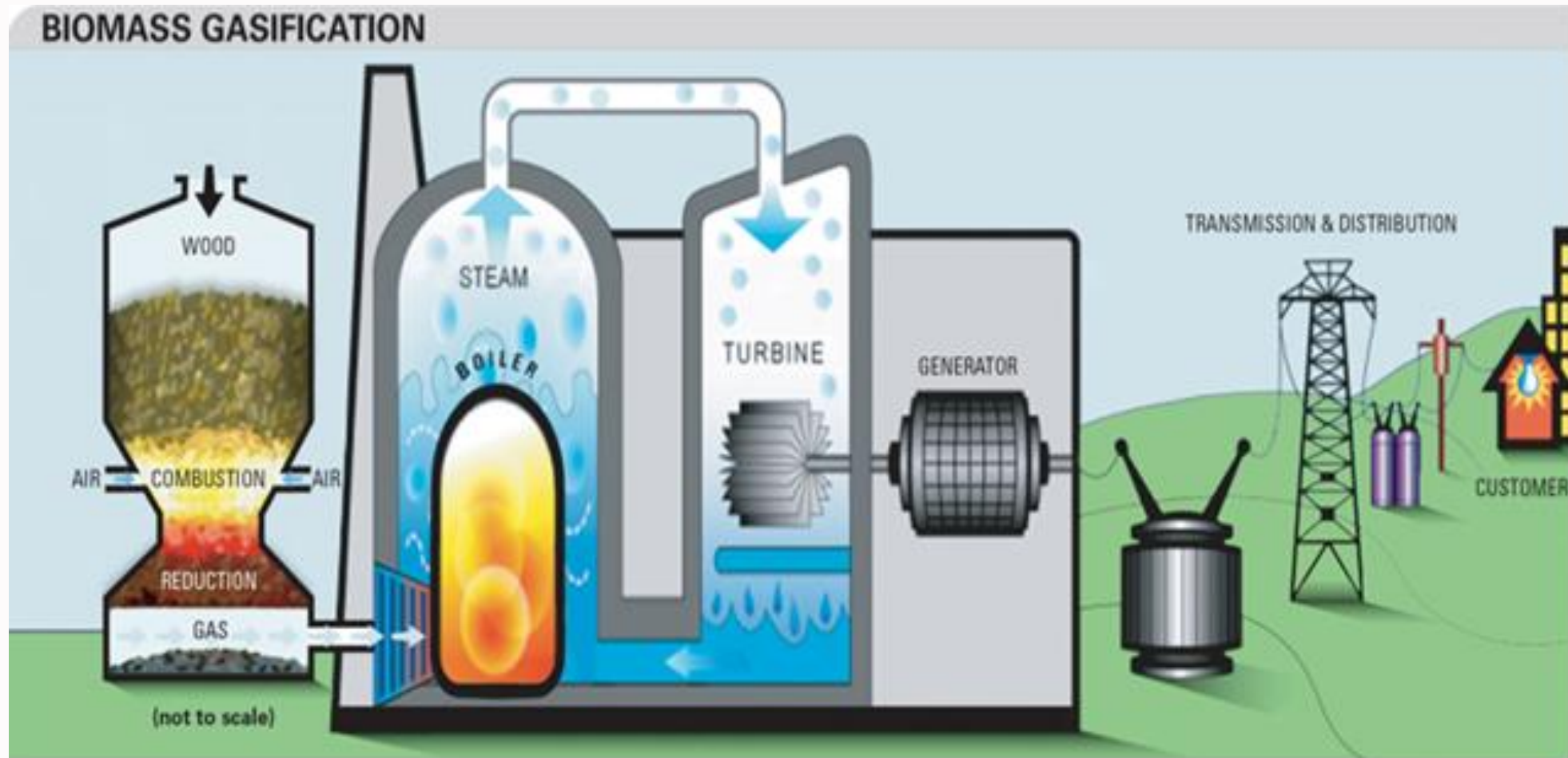

Газифікація біомаси (http://stlenergy.org/?attachment_id=461)

Typical Gas Composition, %

Fuel Composition	H ₂	CO	CH ₄	C ₂ H ₂ +C ₂ H ₄	C ₃ H ₈	CO ₂	N ₂
Wood piece	13	20	4	2.6	1.58	11	44
Corn stalk	12	18	4.8	1.8	1.32	12	45

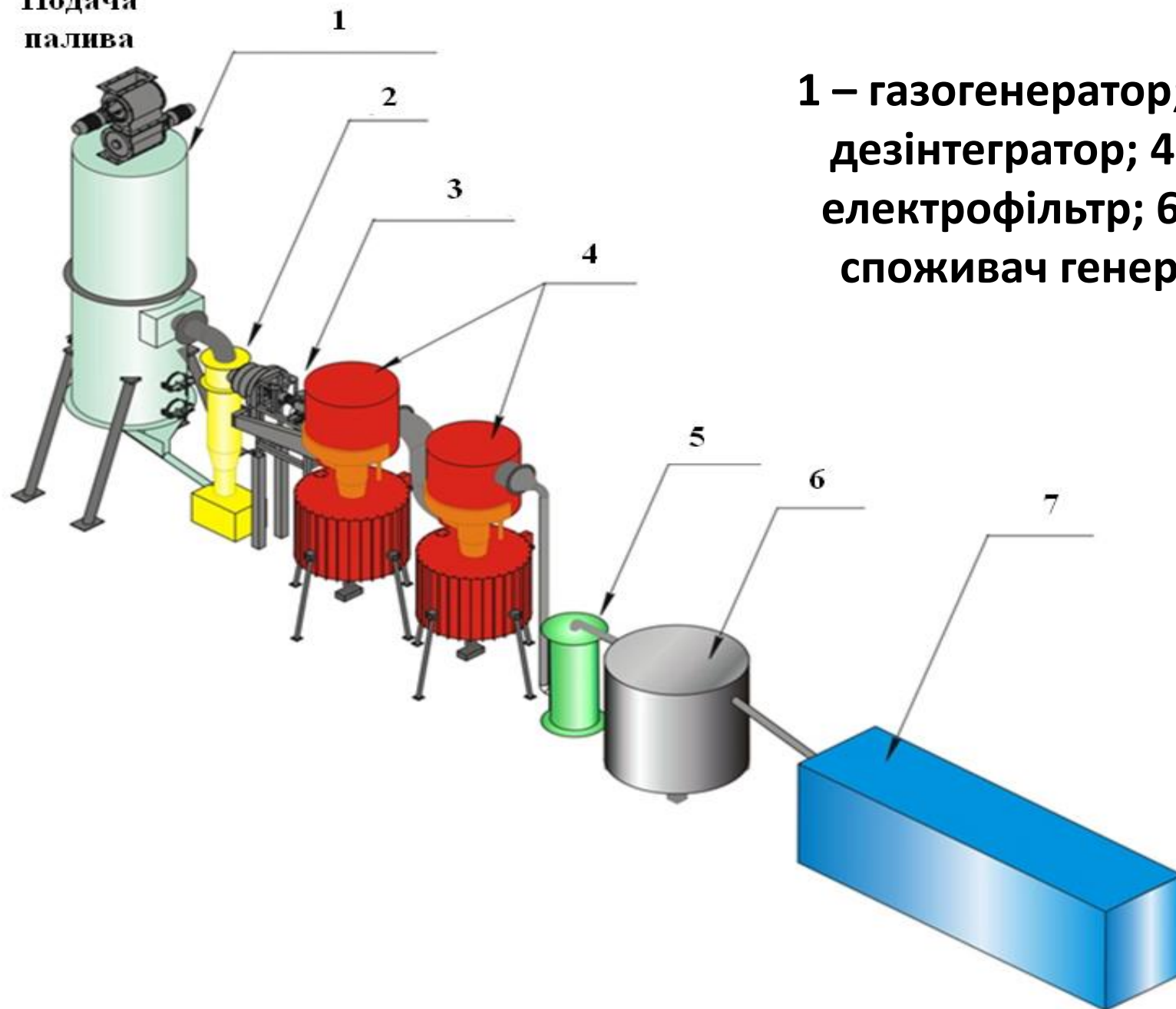

Електрогазогенераторна установка фірми «Наша
Енергія» (Україна) марки УГК-100

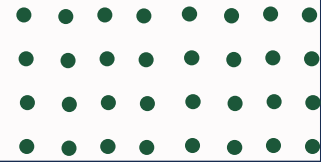

ТЕХНОЛОГІЧНА СХЕМА ВИРОБНИЦТВА ГЕНЕРАТОРНОГО ГАЗУ З БІОМАСИ

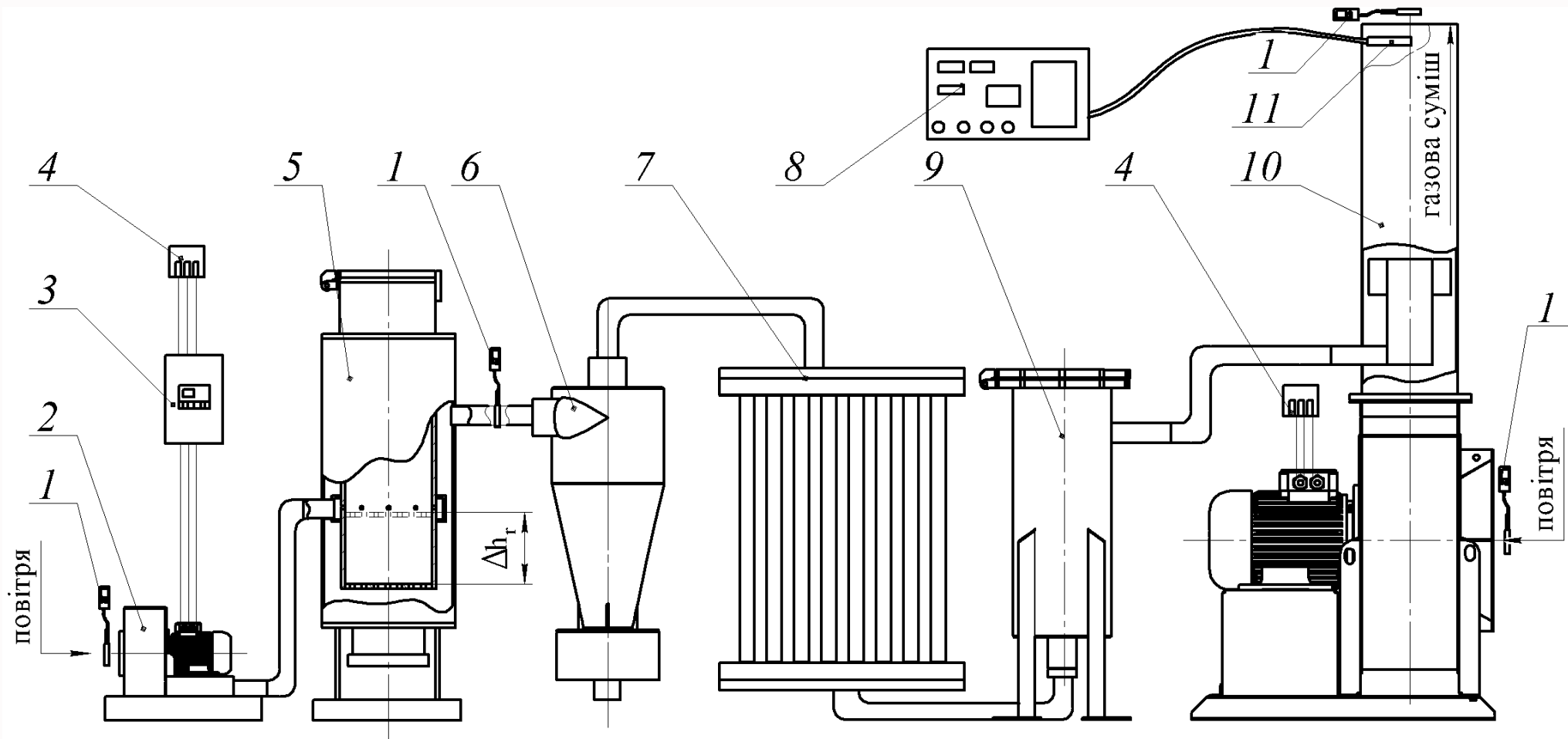
Подача
палива

1 – газогенератор; 2 – циклон; 3 – дезінтегратор; 4 – скруббер; 5 – електрофільтр; 6 – ресивер; 7 – споживач генераторного газу

СХЕМА ГАЗОГЕНЕРАТОРА ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА ДЕРЕВНОГО ГАЗУ

1 – анемометр, 2 – повітродувка, 3 – частотний перетворювач, 4 – розетка 0,4 кВ, 5 – газогенератор, 6 – фільтр грубого очищення. 7 – охолодник, 8 – газоаналізатор, 9 – фільтр тонкого очищення, 10 – змішувач, 11 – датчик монооксиду карбону

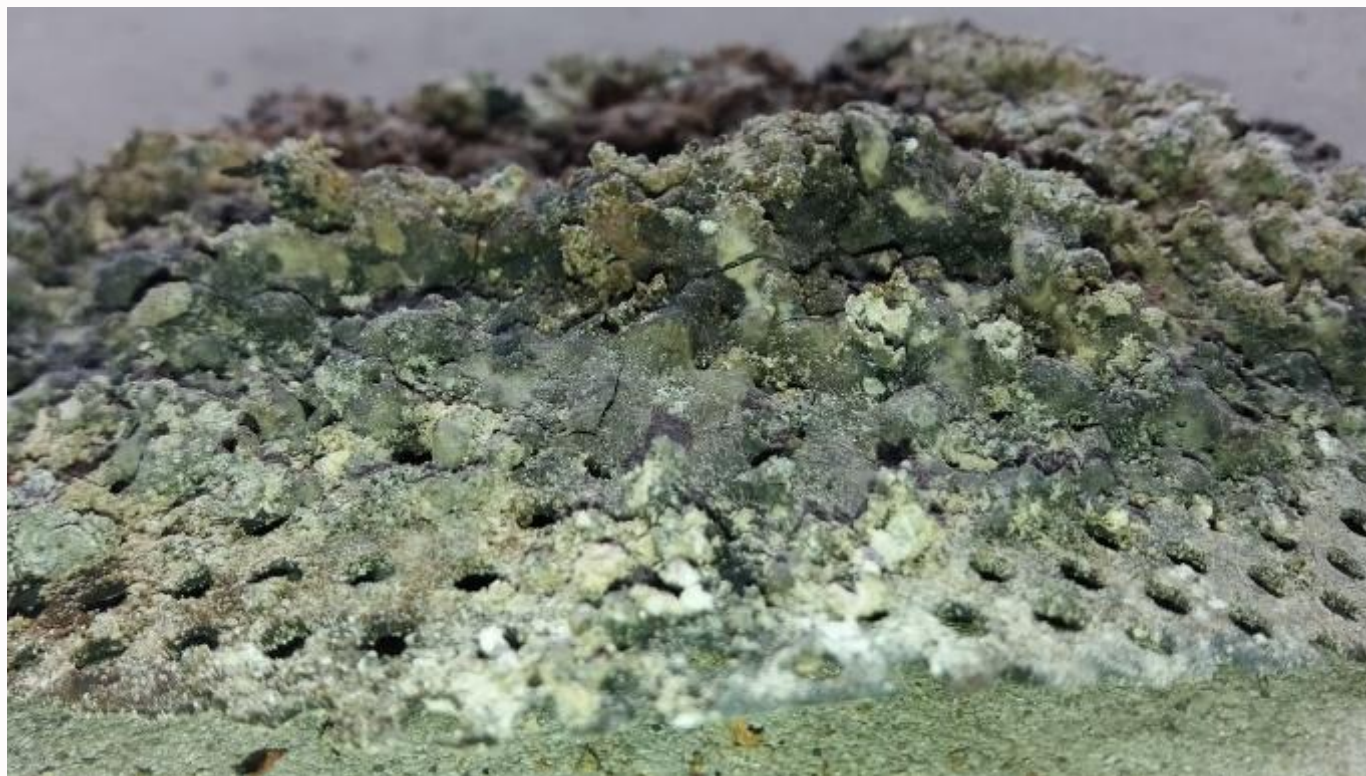

ЗАГАЛЬНИЙ ВИГЛЯД ДОСЛІДНОЇ УСТАНОВКИ

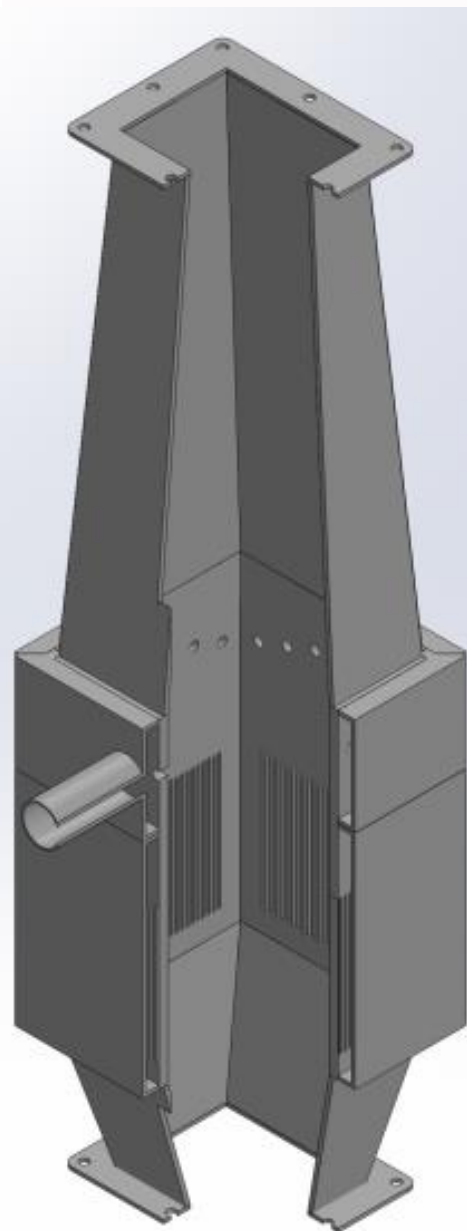
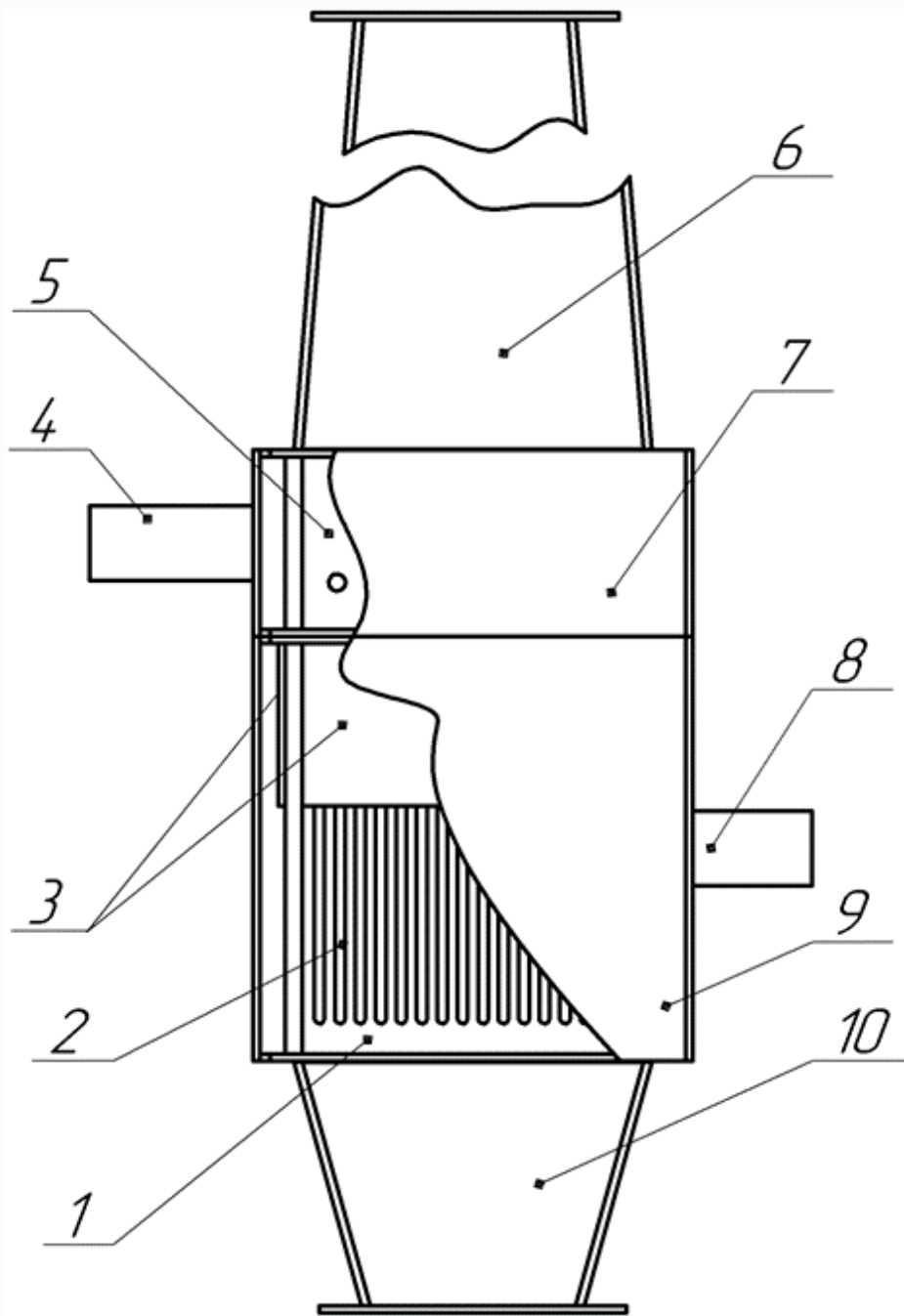

НЕДОЛІКИ РОБОТИ ГАЗОГЕНЕРАТОРА ПРИ ВИРОБНИЦТВІ СУМІШІ ДЕРЕВНОГО ТА СОЛОМ'ЯНОГО ГАЗУ

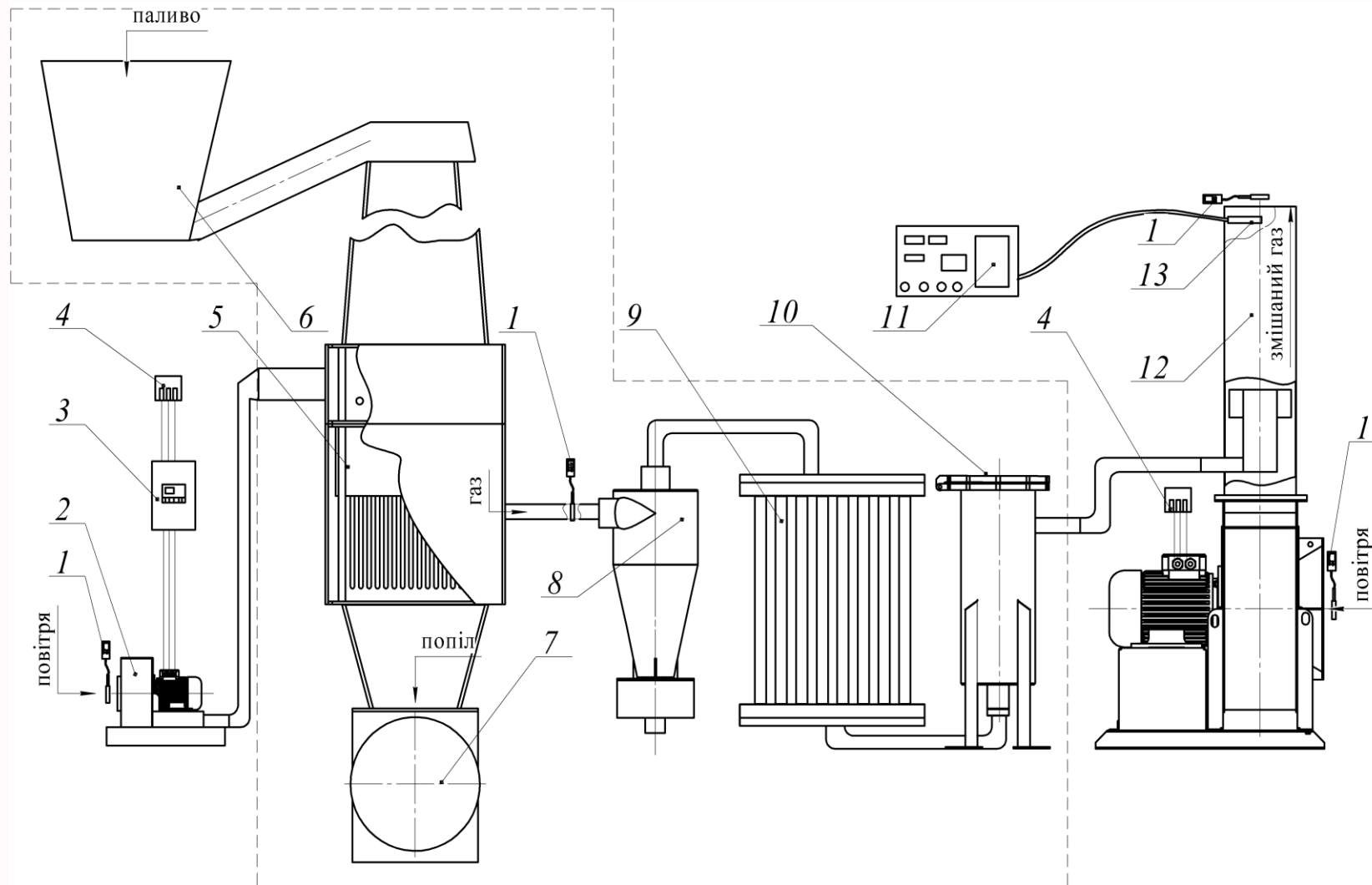

Тверді скловидні відкладення на поверхні колосникової решітки при роботі газогенератора на паливі із вмістом соломи 80 % та 100 %

ГАЗОГЕНЕРАТОР ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА СОЛОМ'ЯНОГО ГАЗУ

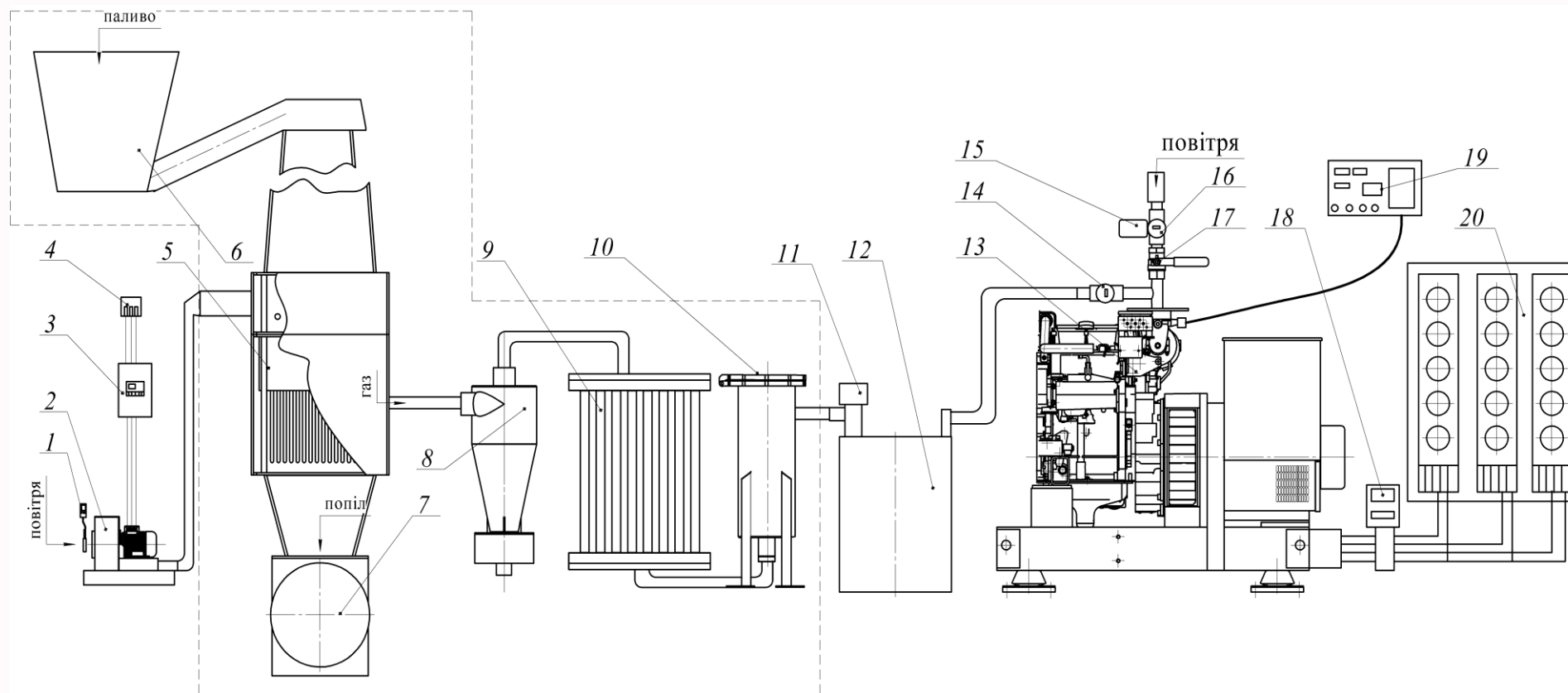
СХЕМА ДОСЛІДНОЇ ГАЗОГЕНЕРАТОРНОЇ УСТАНОВКИ

1 – анемометр; 2 – вентилятор, для подавання повітря в газогенератор; 3 – частотний перетворювач; 4 – джерело електричного струму 0,4 кВ; 5 – газогенератор ГГ-2; 6 – бункер із гвинтом для палива; 7 – вивантажувач попелу; 8 – фільтр грубого очищення; 9 – охолодник; 10 – газоаналізатор; 11 – фільтр тонкого очищення; 12 – змішувач; 13 – датчик газоаналізатора

СХЕМА УСТАНОВКИ ДЛЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЦЕСУ РОБОТИ ЕЛЕКТРОСТАНЦІЇ НА ГЕНЕРАТОРНОМУ ГАЗІ

1 – анемометр; 2 – вентилятор, для подавання повітря в газогенератор; 3 – частотний перетворювач; 4 – джерело електричної енергії 0,4 кВ; 5 – газогенератор ГГ-2; 6 – бункер із гвинтом для палива; 7 – вивантажувач попелу; 8 – фільтр грубого очищення; 9 – охолодник; 10 – фільтр тонкого очищення; 11 – клапан; 12 – ресивер із запобіжним клапаном; 13 – електростанція; 14 – лічильник газу; 15 – нагнітач повітря; 16 – лічильник повітря; 17 – регулятор подачі повітря; 18 – пристрій для вимірювання параметрів споживання струму; 19 – аналізатор вихлопних газів; 20 – електричне навантаження

Програма управління знаннями для розвитку сталої біоенергетики

Дякуємо!

Геннадій Голуб

gagolub@ukr.net

Савелій Кухарець

kikharets@gmail.com

